

B. Smetanovi a Ant. Prorákovi.

VELKÁ
theoreticko-praktická
ŠKOLA PRO PIANO

k soustavnému vyučování od prvních počátkův až k dokonalosti virtuosní
S četnými příklady z národních písni a
ze skladeb skladatelův česko-slovanských.

Sepsali

ZDENĚK FIBICH A JAN MALÁT.

DÍL DRUHÝ.

Všecky práva vyhrazena.

Nakladatelé F.R.A. URBÁNEK A SYNOVÉ
V PRAZE, vedle Národního divadla.
— Prvý český závod hudební —

Celý tón a půltón. Posuvky. Tóny enharmonické.

Zák hrál až dosud toliko na bílých klávesech. Povšimnul si zajisté dobré, jak černé klávesy mezi bíle rozděleny jsou. Rozdělení to není nahodilé, panuje zde jistý pořádek. Mezi kterými bílými klávesy jsou černé? Mezi kterými není žádných černých kláves?

Udeřme na kláves *c*, po té na kláves *d* a konečně na černý kláves mezi oběma ležící. Slyšíme ton, jenž nesouhlase výškou svou ani s tónem *c* ani s tónem *d*, od obou patrně se liší a uprostřed mezi oběma se nalézá.*¹⁾ Také mezi tóny *d-e*, *f-g*, *g-a*, *a-h* jest vždy ještě jeden tón, jehož se v hudbě užívá.

Mezi tóny *e-f* není již žádného tónu více, jenž by od obou patrně se lišil a jehož by se v hudbě uživalo. Totéž pozorujeme u tónů *h-c*. Proto mezi klávesy *e-f* a *h-c* není žádného černého klávesu.

Pomér dvou tónů, mezi nimiž není žádného tónu, jehož by se v hudbě uživalo, slove půltón.

Pomér dvou tónů, mezi nimiž jest toliko jeden ton, slove celý tón.

V řadě *c d e f g a h c* jsou celé tóny: *c-d*, *d-e*, *f-g*, *g-a*, *a-h*; půltóny: *e-f*, *h-c*.

Jest otázka: Kterak pojmenujeme tóny, jež černými klávesy vzbuzujeme?

Pozorujme způsob, jakým vyluzuji se tóny z houslí a z pianina. Na houslích jsou napnuty čtyři toliko struny, a houslista tvorí si nižší a vyšší tóny sám krátké hmatnutím prstu tu nebo onu strunu; na pianinu jest pro každý tón zvláštní struna, a pianista potřebuje toliko na ten který kláves udeřiti, aby příslušný tón vyloudil.

Houslista zahraje na př. tóny *c*, *d*; eche-li nyní tón mezi nimi ležící zahráti, vezme tón *c*, posine prst o něco výše a nový tón se ozve; nebo vezme tón *d*, posine prst o něco niže, a ozve se týž tón, jako prve. V prvním případě zvýšil houslista *c* a ve druhém snížil *d*, aby vyloudil tón mezi oběma ležící.

Podobně může s ostatními tóny učiniti. Praví se tedy, že nové ty tóny vznikají bud' zvýšením nižšího, bud' snížením vyššího tónu.

Odvozené tóny, jež vznikly z původních zvýšením, pojmenujeme tak, že k původnímu jménu přidáme koncovku *is*; tedy *c-cis*, *d-dis*, *f-fis*, *g-gis*, *a-ais*. Také můžeme o půl tónu zvýšit *e* na *eis*, *h* na *his*; poněvadž ale *e-f*, *h-c* jsou půltóny, rovná se *eis* tónu *f* a *his* tónu *c*.

Pro zvýšené tóny není žádných zvláštních not, nýbrž pišeme před značku původního tónu **křízek**:

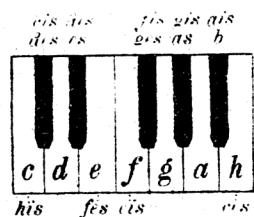
Odvozené tóny, jež vznikly z původních snížením, pojmenujeme tak, že k původnímu jménu přidáme koncovku *es*, vyjmáme snížené *h*, jež slove *b*; tedy *h-b* (nebo *hes*, *a-as*, *g-ges*, *e-es*, *d-des*). Také *c* můžeme snížit o půl tónu na *ces* a *f* na *fes*; *ces* rovná se tónu *h* a *fes* tónu *e*.

Ani snížené tóny nemají zvláštních značek; před značku původního tónu pišeme znaménko *b*, jež slove *bé*.

Zák snadno pochopí, že každý odvozený tón tvorí dva půltóny s oběma původními, mezi nimiž jest; v jakém poměru jsou odvozené tóny k sobě, pozná zák z většího obrazce.

Má-li po zvýšeném nebo sníženém tónu v témže taktě opět nastoupiti původní tón, značí se to znaménkem *¶*, **odrážkou** zvaným.

*¹⁾ Ve skutečnosti jest mezi tóny *c-d* celá řada různých tónů, neboť rozdíl v počtu kmitů činí také rozdíl ve výšce tónů; ale rozdíly ty jsou velmi nepatrný, a nynější hudební osnova přijala toliko tón asi uprostřed mezi *c-d* ležící. Podobně mezi *d-e*, *f-g*, *g-a*, *a-h*.

Veškerá práva vyhrazena.

Rytí a rukopis Engelmann a Mühlberg v Lipsku.

Každý tón můžeme o dva půltóny zvýšit, což znamená se ležatým křízkom: x. Tóny jmenují se:

Máme-li tón o dva půltóny snížiti, oznamuje nám dvojnásobné bě: bb. Tóny se jmenují:

Má-li po dvojnásob zvýšeném nebo sníženém tonu nastoupiti ton původní, znamená se dvojnásobnou odrázkou #: Má-li po dvojnásob zvýšeném nebo sníženém tonu nastoupiti tón jednoduše zvýšený nebo snížený, tož píšeme před křízkom nebo bě jednu odražku: #, bb. Čtěme:

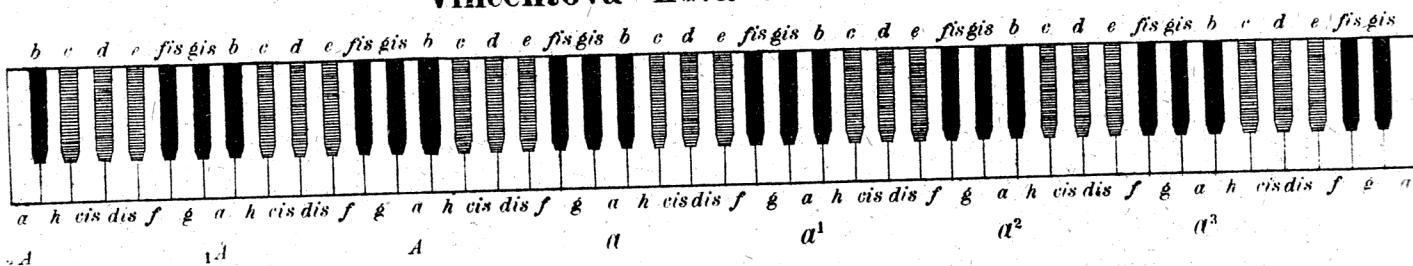

Křízky (#, x), bě (b, bb), odrážky (:, ::, #, bb) slovou posuvky. Každá posuvka platí po celý takt, ač není-li platnost jinou posuvkou zrušena.*

Zák pozoroval, že tóny cis-des mají sice různá jména, ale že jsou stejně výše. ** Tony různého jména, ale stejně výše slovou enharmonické, stejnozvučné. Tak na př. tony fes-e, his-c, as-gis, fis-ges, fisis-g jsou enharmonické.

Vincent v Černovicích sestavil v novější době klávesnici tak, že černé klávesy jsou mezi bílými stejně rozděleny, a nazval ji novou klávesnicí (Neuklaviatur).

Vincentova nová klávesnice.

Výhody nové klávesnice jsou: 1. menší rozpletí prstů při hraní oktáv, neboť připadá zde oktaiva již na sedmý kláves a nikoliv na osmý, jako na staré klávesnici, a lze tudíž nony a decimy snadněji hrati; 2. kratší klávesnice, neboť nová jest o délku jedné oktavy kratší.

Ale nesouhlasí s nynějším prstokladem a tudíž veškerou technikou hry na klavír; musely by se tedy i v této přičině důkladně a dokonalé úpravy a nápravy státi.

Ač od vynálezu této klávesnice již mnohý rok uplynul, předce není známo, že by byl dosel rozšíření.

* Počátky posuvek dlužno hledati již v 10. století, kdy znamenáno nynější b (hes) značkou b a nynější h značkou d. Ležatého křízku (x) a dvojnásobného bě (bb) užíváno teprve kolem r. 1700. Ve druhé polovici 17. století ustálilo se pravidlo, aby posuvka platila po celém taktu.

** Akustické činnosti ovšem rozdíl ve výšce dvou stejnozvučných tónů. Poměr celého tónu rozdelen na 9 stejných dílů, komata zvaných. Tak připadá na př. na půltón c-des pět komat, na půltón c-cis čtyři komata. Dle toho rozpoznávali velký půltón (dva tóny různých stupňů půltón tvorící, na př. h-c, e-f, c-des, g-as a pod.) a malý půltón (dva tóny téhož stupně půltón tvorící, na př. c-cis, d-des, a-as, fis-fisis a pod.). Rozcházejí se tedy enharmonické tóny o jedno komo čili o jedinu devítinu celého tónu. Druhý měli též klavíry, na nichž byly kritké klávesy dvojnásob, totiž zvláštní klávesy pro cis a zvláštní pro des a t.d. Nynější způsob ladění nečini rozdílu mezi velkým a malým půltónem.

Aby se žák naučil hbitě cíti noty s posuvkami, jest nevyhnutelně třeba, aby v následujících cvičeních pilně četl noty a to v každém klíči zvlášť; mimo to dávejž mu učitel časté úkoly přísemné.

Žák bude nyní hrát také na černých klávesích; jesti třeba vytrvalé pilnosti, aby nabyl stejnomořnosti v úhoze, poněvadž černé klávesy jsou vyšší, kratší a užší.

Dlužno rozeznávat trojí polohu.

1. Prst 1. a 5. leží na bílých klávesích, ostatní všecky nebo částečně na černých.
2. Prst 1. nebo 5. na bílém klávese, ostatní budv všecky nebo částečně na černých.
3. Prst 1. a 5. na černých klávesích, ostatní na bílých nebo částečně na černých.

V 1. případě přizpůsobí se poloha středních prstů tak, aby první jejich článek šikmo na svrchní kláves dopadal, ale první článek nemá s druhým tvoriti rovnou čáru; při úhoze musejí střední prsty více tlačiti, než tehdy, kdy hraje se jimi na bílých klávesích; i zdvihání prstů jest obtížnější. Zdvihání a klesání dlaně při hře nebuduž trpěno.

Každá část následujícího cvičení necht hraje se tak dlouho, až žák nabude stejnomořnosti v úhoze a to nejprve každou rukou zvlášť, po té oběma zároveň; síla tónů necht se střídá.

Totéž platí ostatním z následujících cvičení.

Cv. 1.

1.) 2.) 3.) 4.)

Measures 1, 2, and 4 begin with a quarter note (5) followed by an eighth-note pattern. Measure 3 begins with a half note (4).

Poloha prstů ve 2. případě jest obtížnější. Leží-li palec na svrchním klávese, tož pošine se dlaně poněkud ku předu a palec položí se na svrchní kláves trochu na příč; poněvadž malík leží na spodním klávese, jest poloha dlaně zahnuta v tu stranu. Velké obtíže působí v případě tomtéto hraní středními prsty na bílých klávesích, poněvadž prsty dopadají mezi černými klávesy na úzkou plochu bílých. Při tom třeba cvičiti také hmat, aby žák při hře nezavadil o černý kláves vedle ležící.

Cv. 2.

1.) 2.) 3.) 4.)

Measures 1, 2, and 4 begin with a quarter note (5) followed by an eighth-note pattern. Measures 3, 5, 6, 7, 8, 9, and 10 begin with a half note (4).

Také ve třetím případě jest žákovi mnoho obtíží překonati. Žák necht cvičí se pilně, aby střední prsty, nedotýkajíce se černých, dopadaly na úzkou část bílých kláves jistě, čehož pilná potřeba jeví se zvláště při rychlé hře. Aby žák docílil stejnomořnosti v úhoze všemi prsty, jest mu bedlivě a neučinavě se cvičiti.

Cv. 3.

1.) 2.) 3.)

Measures 1, 2, and 3 begin with a quarter note (5) followed by an eighth-note pattern. Measures 4, 5, and 6 begin with a half note (4).

Cvičení 4. poskytuje žákovi hojnou látku ku cvičení se v čtení not s rozmanitými posuvkami. Žák hraj každou část tak dlouho, až ji dokonale zahráje. Síla tónu budiž střídána. Žák hledíž docíliti při rychlosti vždy větší také stejnou úhozu.

Cv 4.

J. M.

1.) 1 3 2 : 2.) 1 5 4 : 3.) 1 : 4.) 1 :

5.) 1 4 2 : 6.) 1 2 3 4 5 : 7.) 4 2 : 8.) 1 2 4 2 1 :

9.) 1 : 10.) 1 2 3 4 : 11.) 5 1 2 3 4 : 12.) 1 5 1 4 2 :

13.) 3 1 2 3 : 14.) 2 1 2 3 4 : 15.) 3 1 2 3 4 : 16.) 1 2 3 4 5 :

17.) 1 2 3 4 5 : 18.) 1 2 3 4 5 : 19.) 1 4 3 2 3 2 :

20.) 1 3 5 : 21.) 5 1 3 2 2 : 22.) 3 4 4 2 1 :

22.)

23.)

24.)

25.)

26.)

27.)

28.)

29.)

30.)

31.)

32.)

33.)

34.)

35.)

36.)

37.)

Cv. 5. Česká národní: Šel tudy, měl dudy.

Vivace.

Upravil J. M.

Vivace.

Cv. 6. Česká národní: Ovčáci.

Upravil J. M.

Agitato.

Agitato.

Religioso (čti: religiózo) = nábožně.

Cv. 7. Modlitba.

Adagio religioso.

Z. F.

Adagio religioso.

Následující cvičení má se hrati pohybem polky. **Leggiero** (čti: ledžéro) = pohodlně; **espressivo** = výrazně.

Tempo di Polka.

Z. F.

The sheet music consists of ten staves of musical notation. The top two staves are for the voice 'Z.' (soprano), indicated by a soprano clef and a treble staff. The bottom two staves are for the voice 'U.' (alto), indicated by an alto clef and a bass staff. Below these are eight staves for the piano, with a treble staff on the left and a bass staff on the right. The music is in 2/4 time throughout. Various dynamics are used, including *p* (pianissimo), *pp* (pianississimo), *mp* (mezzo-pianissimo), and *mf* (mezzo-forte). The first section of the piece starts with *p leggiero* for both voices and the piano. The second section begins with a repeat sign and *p*, followed by *mf*. The third section starts with *pp* and *mf*. The fourth section ends with *mp espressivo* and *mp*. The piano parts provide harmonic support with chords and bass lines.

Cv. 9.

Moderato.

J. M.

Musical score for Cv. 9, Moderato. The score consists of two staves. The top staff is in common time (indicated by '2') and has a key signature of one sharp. The bottom staff is in common time (indicated by '4') and has a key signature of one sharp. The music includes dynamic markings 'p' and 'f', and fingerings such as '3 2 1' and '5 3 2 1'.

Continuation of the musical score for Cv. 9, Moderato. The score continues with two staves. The top staff starts with a dynamic 'p' and fingerings '3 2 1'. The bottom staff begins with a dynamic 'p' and fingerings '3 2 1'.

Continuation of the musical score for Cv. 9, Moderato. The score continues with two staves. The top staff starts with a dynamic 'p' and fingerings '3 2 1'. The bottom staff begins with a dynamic 'p' and fingerings '3 2 1'.

Cv. 10.

Allegretto.

Z. F.

Musical score for Cv. 10, Allegretto. The score consists of two staves. The top staff is in common time (indicated by '6') and has a key signature of one sharp. The bottom staff is in common time (indicated by '8') and has a key signature of one sharp. The music includes dynamic markings 'p' and 'mf', and fingerings such as '3' and '5'.

Continuation of the musical score for Cv. 10, Allegretto. The score continues with two staves. The top staff starts with a dynamic 'mf' and fingerings '5'. The bottom staff begins with a dynamic 'mf' and fingerings '4'.

Continuation of the musical score for Cv. 10, Allegretto. The score continues with two staves. The top staff starts with a dynamic 'f' and fingerings '3'. The bottom staff begins with a dynamic 'p' and fingerings '5'.

Cv. 11.
Lento.

Z. F.

mf p pp mf

p 3

mf f

p pp mf espressivo

U. 208

Přesahování prstem.

Až dosud měla ruka zákova při hře takovou polohu, že pět prstů každé jeho ruky dopadalo na pět klávesů vedle sebe ležících.

Ale přečasto bývá skupina tónů tak uspořádána, že třeba tím kterým prstem jedou, dva klávesy přesáhnouti aby skupina mohla hbité a uhlazené zahrána být.

Nejsnadněji přesahujeme druhým prstem po prvním a naopak, a cvičení to nepůsobí žádných obtíží; tím spíše však přihlížeti jest ku vyučení v přesahování ostatními prsty, tedy: od **prvního** třetím, čtvrtým, pátým; od **druhého** třetím, čtvrtým, pátým; od **třetího** čtvrtým, pátým; od **čtvrtého** pátým — a naopak.

Při přesahování poddává se dlaň **volně** a **jemně směrem vodorovným** pohybu, jejž prst přesahující činí, čehož třeba šetřiti zvláště tam, kde po přesáhnutí dalsí řada tónů následuje.

Na příklad:

Zák s malýma rukama může v následujících cvičeních místa znaménkem □ označena vypustit a na pozdější dobu odložit.

J.V.

Cvičení pravice.

The image shows a single staff of sheet music for a right-hand exercise. The music is in common time (indicated by '4') and consists of 18 numbered measures. Each measure contains a series of eighth-note chords or patterns. The notes are primarily black, with some white notes appearing in certain measures. Measure numbers are placed above the staff, and measure lines divide the music into sections.

Measures 1-3: 1.) 4 1 2 4 2 1 2 1 2 1 2 | 2.) 2 4 2 4 2 1 2 1 2 1 2 1 3 1 | 3.) 4 3 4 3 1 3 1 3 1 3 1 3 1 3
Measures 4-6: 4.) 3 1 3 4 3 4 3 1 3 4 3 1 | 5.) 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 4 4 | 6.) 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4
Measures 7-9: 7.) 1 5 1 5 4 5 4 5 1 5 4 5 | 8.) 5 1 5 1 5 1 5 1 5 1 5 4 | 9.) 1 5 1 5 1 5 1 5 1 5 1 5 1 5
Measures 10-12: 10.) 5 4 5 4 5 4 5 1 5 4 5 1 | 11.) 2 3 2 3 2 3 2 3 | 12.) 3 2 3 2 3 2 3 2
Measures 13-15: 13.) 2 4 2 4 2 4 2 4 | 14.) 4 2 4 2 4 2 4 2 | 15.) 2 5 2 5 2 5 2 5
Measures 16-18: 16.) 5 2 5 2 5 2 5 2 | 17.) 3 4 3 4 3 4 3 4 | 18.) 3 5 3 5 3 5 3 5

Cvičení levice.

1.) 4 2 4 2 4 2 4 2 4 2 2.) 2 4 2 4 2 4 2 4 2 3.) 4 3 4 3 4 3 4 3
 4.) 3 1 3 4 3 1 3 4 3 5.) 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 6.) 4 1 4 1 4 1 4 1 4

Cv. 1.

Moderato.

J. M.

Moderato. n. M.

1.) 5 4 3 2 2.) 5 4 1 5 1 5 1 3.) 5 3 1 4 2 1 5 2 4 5 2 4

p n.f. p

4.) 5 3 4 4 2 1 5 3 1 5 3 4 5 4

f p

5.) 5 2 1 5 3 1 5 3 4 5 4

6.) 5 2 1 2 3 4 1 5 2 1 4 3 2

p

Cv. 2.

Andante.

J. M.

Sheet music for piano, page 1, measures 1-6. The music is in common time. The left hand (bass) starts with a dynamic *p*. The right hand (treble) has fingerings: 1.3, 5; 1, 2; 2.; 3, 5, 2; 1; 3.; 3; 4.) 3. The bass line consists of eighth-note chords. The treble line features sixteenth-note patterns with grace notes. Measure 6 concludes with a dynamic *f*.

7.) 3
8.) 3 5 2 1 3 2 4
p

mf

1 2 3 4 1 2 3 4 4 5 4 4 5 4 4 2 5 3 2 5 4 5 3 2 5 3 2 1 5

Cv. 3.

Moderato.

J. M.

3 4 5 5 3 3 4
p

3 4 5 5 3 3 4
3 4 5 5 3 3 4

5 5 2 cre - scen - do -
3 4 5 5 3 3 4

f
3 4 5 1 2 1 2 3 2 4
p

3 4 5 1 4 1 3 1

5 5 4 3 3 4 5 5 3 3 4
2 3 4 1 5 3 4 5 3 4

Cv. 4.

Grazioso (čti: graciózo) = půvabně, **cantabile** (čti: kantábile) = zpěvně.

Z. F.

Moderato e grazioso.

Moravská: Chodí šohaj.

Cv. 5.

Harmonisoval J. M.

Allegretto.

Z. { *pp* | *p* | *f* | *p* |

U. { *pp* | *p* | *sf*
sten. | *ten.* | *p* |

Allegretto.

Z. { *pp* | *p* | *sf*
sten. | *ten.* | *p* |

1. Lento.

1. Lento.

2. Lento.

2. Lento.

Moravská národní: Chodila po včelínsku.

Cv. 6.

Andante, quasi Adagio.

Upravil J. M.

Alla marcia (čti alla marča) = na způsob pochodu.

Z. F.

Cv. 7.

Alla marcia.

Ž. { Alla marcia.

U. { Alla marcia.

Fine

Fine

Mezza voce (čti meca vóče) = polovičním hlasem = polosilně.

Cv. 8.

Allegro.

Z. F.

3 4
5

ff

5 1 5 1 5 1 5 1 2 3 5

V následujícím cvičení může žák hráti buď „Primo“, buď „Secundo.“ (Primo = první hráč. Secundo = druhý hráč.)

Česká národní: Kdybych já věděl, že letos umru.

Upravil J. M.

Andante.

Primo. {

Cv. 9.

Secundo. {

Andante.

mf

mf

Zpěv Martinky z opery Hubička: „S prátele byltě dnes zármutek zapít!“

Cv. 10.

Molto vivace.

Smetana.

poco a poco meno allegro

poco a poco meno allegro

U. 208

ritard.

rallent.

Vesele.
più *f*.

ritard.

rallent.

cresc.

f

ff

Cv. 11. Album pro mládež. Op. 68., čís. 3.
Non Allegro.

Rob. Schumann. (1810-1856)

Cv. 12.

Moderato.

Z. F.

⇒ V originale:

Cv. 13. Listek do pomátníku.

Poco lento.

Rob. Schumann. Op. 99., č. 4.

Ž. {

U. {

Cv. 14. Píseň: „Má dívka jak růže“

Quasi Allegretto.

Zd. Fibich. Op. 12., čís. 1.

Ž. {

U. {

A page of musical notation for orchestra, featuring six staves of music. The notation includes various dynamics such as *mf*, *p*, *pp*, *f*, and *riten.*. The page is numbered 27 at the top right. The music consists of six staves, each with a different clef (G, F, C, G, F, C) and key signature (various sharps and flats). The notation includes various note heads, stems, and beams, with some notes having numerical subscripts (e.g., 1, 2, 3, 4, 5) indicating specific fingerings or attacks. The music is divided into measures by vertical bar lines.

Posouvání rukou.

Mnohé řady tónů jsou tak složeny, že se v nich skupina dvou, tří i více tónů na vyšších nebo nižších stupních v pořadku vystupujícím i sestupujícím opakuje. Každá skupina řady provede se obyčejně týmiž prsty (odchylky vznikají při skupinách not s posuvkami), při čemž vždy posineme prst, jímž vyluzujeme první tón ve skupině, v pravo nebo v levo tak, aby byl nad pravým klávesem v určitý čas. Dlaně ve směru svislému polohy nemění, a **posouvání ruky a páže směrem vodorovným v pravo nebo v levo dějž se klidně a stejnomořně**.

V některých následujících cvičeních jsou dvě, tři nebo čtyři číslice nad sebou: znamenají dvojí, trojí nebo čtverý prstoklad. Veškerý způsoby prstokladu buděž bedlivě cvičeny každou rukou zvláště, a po té přesně provedeny oběma zároveň.

Budiž zde také ukázáno, kterak se má cvičiti příklad se skupinou o dvou notách.

- 1.) P. r. 1 2, 1 2, 1 2 2 1, 2 1, 2 1.
L. r. 5 4, 5 4, 5 4 4 5, 4 5, 4 5.
- 2.) P. r. 2 3, 2 3, 2 3 3 2, 3 2, 3 2.
L. r. 4 3, 4 3, 4 3 3 4, 3 4, 3 4.
- 3.) P. r. 3 4, 3 4, 3 4 4 3, 4 3, 4 3.
L. r. 3 2, 3 2, 3 2 2 3, 2 3, 2 3.
- 4.) P. r. 4 5, 4 5, 4 5 5 4, 5 4, 5 4.
L. r. 2 1, 2 1, 2 1 1 2, 1 2, 1 2.
- 5.) P. r. 1 2, 1 2, 1 2 2 1, 2 1, 2 1.
L. r. 2 1, 2 1, 2 1 1 2, 1 2, 1 2.
- 6.) P. r. 1 2, 1 2, 1 2 2 1, 2 1, 2 1.
L. r. 3 2, 3 2, 3 2 2 3, 2 3, 2 3.
- 7.) P. r. 1 2, 1 2, 1 2 2 1, 2 1, 2 1.
L. r. 4 3, 4 3, 4 3 3 4, 3 4, 3 4.
- 8.) P. r. 2 3, 2 3, 2 3 3 2, 3 2, 3 2.
L. r. 2 1, 2 1, 2 1 1 2, 1 2, 1 2.
- 9.) P. r. 2 3, 2 3, 2 3 3 2, 3 2, 3 2.
L. r. 3 2, 3 2, 3 2 2 3, 2 3, 2 3.
- 10.) P. r. 2 3, 2 3, 2 3 3 2, 3 2, 3 2.
L. r. 5 4, 5 4, 5 4 4 5, 4 5, 4 5.
- 11.) P. r. 3 4, 3 4, 3 4 4 3, 4 3, 4 3.
L. r. 2 1, 2 1, 2 1 1 2, 1 2, 1 2.
- 12.) P. r. 3 4, 3 4, 3 4 4 3, 4 3, 4 3.
L. r. 4 3, 4 3, 4 3 3 4, 3 4, 3 4.
- 13.) P. r. 3 4, 3 4, 3 4 4 3, 4 3, 4 3.
L. r. 5 4, 5 4, 5 4 4 5, 4 5, 4 5.
- 14.) P. r. 4 5, 4 5, 4 5 5 4, 5 4, 5 4.
L. r. 3 2, 3 2, 3 2 2 3, 2 3, 2 3.
- 15.) P. r. 4 5, 4 5, 4 5 5 4, 5 4, 5 4.
L. r. 4 3, 4 3, 4 3 3 4, 3 4, 3 4.
- 16.) P. r. 4 5, 4 5, 4 5 5 4, 5 4, 5 4.
L. r. 5 4, 5 4, 5 4 4 5, 4 5, 4 5.

Podobné nechť hrají se všecka cvičení, která připouštějí více způsobů prstokladu. Rychlosť budíz priměrené stupňována.

Tato a podobná cvičení náleží k oném, jež má každý pianista denně hrati.

Cv. 1.

Sestavil J. M.

Cv. 2.

Cv. 3.

The image shows two staves of musical notation for cello, labeled 'Cv. 3.' The top staff uses a treble clef and has a tempo marking of '6'. The bottom staff uses a bass clef. Both staves feature a variety of note heads and stems, some with horizontal lines through them, and some with vertical stems pointing up or down. Measures are separated by vertical bar lines. The notation is dense and rhythmic.

Cv. 4.

The image shows three staves of musical notation for piano. The top staff uses a treble clef and common time (indicated by 'c'). It features six groups of eighth notes, each group starting with a note and followed by a bar line. Above the first group is a '2' above a '1'. Above the second group is a '2' above a '1'. Above the third group is a '1' above a '1'. Above the fourth group is a '1' above a '1'. Above the fifth group is a '1' above a '1'. Above the sixth group is a '1' above a '1'. The middle staff uses a bass clef and common time ('c'). It also features six groups of eighth notes, each starting with a note and followed by a bar line. Above the first group is a '4' above a '5'. Above the second group is a '4' above a '5'. Above the third group is a '4' above a '5'. Above the fourth group is a '4' above a '5'. Above the fifth group is a '4' above a '5'. Above the sixth group is a '4' above a '5'. The bottom staff uses a treble clef and common time ('c'). It features six groups of eighth notes, each starting with a note and followed by a bar line. Above the first group is a '5' above a '4'. Above the second group is a '5' above a '4'. Above the third group is a '5' above a '4'. Above the fourth group is a '5' above a '4'. Above the fifth group is a '5' above a '4'. Above the sixth group is a '5' above a '4'. The bottom staff also includes a bass clef and common time ('c') at the beginning of the first group.

Cv. 5.

A musical score for piano featuring three staves. The top staff uses a treble clef and common time, showing two measures of eighth-note patterns. The middle staff uses a bass clef and common time, showing four measures of eighth-note patterns. The bottom staff uses a treble clef and common time, showing four measures of eighth-note patterns.

Cv. 6.

Cv. 7.

Budiž podotknuto, že v následujícím cvičení každý druhý tón se poněkud skrátí, aby se výměna na prstů správně a v pravý čas vykonati mohla.

Tóny skupinu tvořící mají býti spojeny, což obyčejně bývá naznačeno obloučkem. Týmž způsobem provedou se skupiny o více téonech.

Písmo:

Provedení:

Cv. 8. Viz stranu 28.!

Cv. 9.

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff is in treble clef and 2/4 time, with a key signature of one sharp. It consists of two measures of music. The bottom staff is in bass clef and 2/4 time, with a key signature of one sharp. It also consists of two measures of music. The notes are primarily eighth and sixteenth notes, with some quarter notes and rests.

Cv. 10. V protipohybu.

A musical score for two staves. The top staff is in treble clef, 2/4 time, with a dynamic marking 'f'. Fingerings are indicated above the notes: 4, 3, 2, 1. The bottom staff is in bass clef, 2/4 time, with fingerings 2, 3, 4. Both staves feature eighth-note patterns.

Cv. II.

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff is in treble clef and 2/4 time, with a key signature of one sharp. It contains measures 11 through 12. Measure 11 consists of eighth-note patterns: (B, C), (D, E), (F, G), (A, B), (C, D), (E, F). Measure 12 consists of eighth-note patterns: (D, E), (F, G), (A, B), (C, D), (E, F), (G, A). The bottom staff is in bass clef and 2/4 time, with a key signature of one sharp. It contains measures 11 through 12. Measure 11 consists of eighth-note patterns: (D, E), (F, G), (A, B), (C, D), (E, F), (G, A). Measure 12 consists of eighth-note patterns: (F, G), (A, B), (C, D), (E, F), (G, A), (B, C).

Cv. 12.

A page of musical notation for two staves. The top staff is in treble clef, 2/4 time, and the bottom staff is in bass clef, 2/4 time. Both staves feature eighth-note patterns. The top staff has a brace and a repeat sign at the end of the first section. The bottom staff ends with a double bar line.

Cv. 13.

Cv. 44.

Musical score for Cv. 44, featuring two staves of piano music. The top staff uses treble clef and common time, while the bottom staff uses bass clef and common time. Both staves feature continuous eighth-note patterns with various fingerings indicated above the notes.

Cv. 45.

Musical score for Cv. 45, featuring two staves of piano music. The top staff uses treble clef and common time, while the bottom staff uses bass clef and common time. Both staves feature continuous eighth-note patterns with various fingerings indicated above the notes.

Cv. 1

Sheet music for Cv. 16. The page contains four staves of musical notation. The top two staves are in common time (indicated by 'C') and the bottom two are in 2/4 time (indicated by '2/4'). The music consists of eighth-note patterns. The first staff has a treble clef. The second staff has a bass clef. The third staff has a treble clef. The fourth staff has a bass clef. Measure numbers 1 through 12 are present above the staves. The notation includes various slurs and grace notes.

Cv. 17

The image shows a musical score for two staves. The top staff is in Treble clef and the bottom staff is in Bass clef. Both staves are in common time. The music consists of two measures. In the first measure, the Treble staff has a sixteenth-note pattern with fingerings: 2, 5, 2, 4, 1, 2, 4, 1, 1. The Bass staff has a sixteenth-note pattern with fingerings: 4, 1, 2, 4, 5, 1, 2, 4, 5. In the second measure, both staves play eighth-note patterns. The Treble staff's eighth-note pattern starts with a rest followed by a eighth note, then eighth-note pairs. The Bass staff's eighth-note pattern starts with a eighth note followed by eighth-note pairs.

Cv. 18. Posouvání s přesáhnutím.

The image shows three staves of musical notation for two hands. The top staff uses a treble clef and common time (indicated by 'c'). The bottom staff uses a bass clef and common time ('c'). The third staff also uses a bass clef and common time ('c'). The music consists of six measures. Each measure contains a series of eighth notes. Above each measure, there are numbers indicating fingerings: '5' for the first measure, '5' for the second, '5' for the third, '1' for the fourth, '1' for the fifth, '5' for the sixth. The music is divided into measures by vertical bar lines.

Cv. 19.

Sheet music for Cv. 19. The page contains five staves of musical notation. The first three staves are in common time (indicated by '4/4') and the last two are in 2/4 time. The notation consists of vertical stems with horizontal dashes indicating direction, typical of early printed music notation.

Cv. 20.

Sheet music for Cv. 20. The page contains six staves of musical notation. The notation uses vertical stems with horizontal dashes and includes numerical fingerings above the stems, such as '2 4 2 4' and '5 1 5 1'. The staves are organized into two groups of three, separated by a vertical bar line.

Cv. 21.

A musical score for piano, featuring four staves of music. The top two staves are in common time (indicated by 'c') and the bottom two are in 2/4 time (indicated by '2/4'). The music consists of eighth-note patterns. Fingerings are indicated above the notes: in the first measure, the top staff has '1 5 - 1 5' and the bottom staff has '5 1 5'; in the second measure, the top staff has '1 5 1' and the bottom staff has '5 1 5 1'; in the third measure, the top staff has '5 1 5 1' and the bottom staff has '1 5 4 5'; in the fourth measure, the top staff has '1 5 1 5' and the bottom staff has '5 1 1'. The score is labeled 'Op. 21.' at the top left.

Cv. 22.

Cv. 23.

The image shows two staves of musical notation for piano. The top staff is in common time and common key, featuring a treble clef and a single measure consisting of four eighth notes. Fingerings above the notes indicate a sequence of 1, 2, 5, 4. The bottom staff is also in common time and common key, featuring a bass clef and a single measure consisting of four eighth notes. Fingerings above the notes indicate a sequence of 5, 4, 1, 2. The music is presented on five-line staves with black note heads.

The image shows two staves of musical notation. The top staff begins with a treble clef, followed by a measure of six eighth notes with a slur. This is followed by four measures of six eighth notes each, with slurs on the first and third groups. The bottom staff begins with a bass clef, followed by a measure of six eighth notes with a slur. This is followed by four measures of six eighth notes each, with slurs on the first and third groups. The notation is on five-line staff paper.

Cv. 24.

Allegro moderato. 1 2 3

Z. F.

A horizontal strip of sheet music for piano. The top staff is in treble clef and shows a melodic line with eighth-note patterns. Fingerings are indicated above the notes: (2)1, (2)1, (2)1(2)5, (3)1(3)5, (2)1, (2)1, (2)1. The bottom staff is in bass clef and shows a harmonic line with quarter notes, labeled 1, 2, 4, 3, 2, 2. A 'simile' instruction is placed between the third and fourth measures of the treble line.

This page contains six staves of musical notation for piano, arranged vertically. The top staff uses a treble clef and a bass clef, with dynamic markings *pp* and *p*. The second staff uses a treble clef and a bass clef, with dynamic markings *mf* and *f*. The third staff uses a treble clef and a bass clef, with dynamic markings *mf* and *p*. The fourth staff uses a treble clef and a bass clef, with dynamic markings *mf* and *p*. The fifth staff uses a treble clef and a bass clef, with dynamic markings *mf* and *p*. The bottom staff uses a bass clef, with dynamic markings *di*, *mi*, *nu*, *en riten.*, and *do*.

α tempo

p

f

cre scen do ff

p *di mi nu en do pp*

Cv. 25.

Allegretto.

Z. F.

Cv. 26.

Allegretto.

J. M.

The image shows a page of sheet music for piano, consisting of ten staves. The music is written in common time (indicated by 'C' at the top right). The first staff uses a treble clef, while the subsequent staves use a bass clef. The music features a variety of note heads, some with diagonal strokes and numbers (e.g., '1', '2', '3', '4', '5') indicating specific fingerings or techniques. Dynamics such as 'p' (piano), 'f' (forte), and 'molto rit.' (molto ritardando) are used throughout. Performance instructions like 'cre' (crescendo), 'scen' (scena), 'do' (dolce), and 'pa tempo' (pa tempo) are also present. The music is divided into measures by vertical bar lines.

4-1

The image shows four staves of musical notation for a guitar, arranged vertically. The notation uses standard musical symbols like notes, rests, and clefs, but includes additional markings such as numbers (1, 2, 3, 4, 5) above or below the notes to indicate specific fingerings. Dynamics like 'p' (piano), 'f' (forte), and 'rit. e diminuendo' are also present. The music consists of six measures per staff, with the first staff ending in a fermata and the last staff ending with a repeat sign and a '2' above it.

Cv. 27.

Allegro.

Z₁, E₁

Sheet music for piano, three staves, Allegro. The top staff shows a treble clef, common time, and a bass clef. The middle staff shows a treble clef, common time, and a bass clef. The bottom staff shows a treble clef, common time, and a bass clef. The music consists of six measures. Measure 1: Treble staff has a note at 2 and a note at 3. Bass staff has a note at 5, 3, 2, 1. Measure 2: Treble staff has a note at 2 and a note at 3. Bass staff has a note at 5, 3, 2, 1. Measure 3: Treble staff has a note at 1. Bass staff has a note at 5, 4, 3, 1. Measure 4: Treble staff has a note at 5. Bass staff has a note at 5, 4, 3, 1. Measure 5: Treble staff has a note at 3, 4, 1. Bass staff has a note at 5, 4, 3, 1. Measure 6: Treble staff has a note at 2, 3, 1. Bass staff has a note at 5, 3, 2, 1.

5 2 1 4 3 2 4 3 5 2 1

p espressivo

5 3 2 1 5 3 2 1 5 3
5 3 5 3 5 3 5 3
5 3 5 3 5 3 5 3

4 3 2 4 3 5 1 5 4 2 5

5 3 5 3 5 3 5 3 5 3
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

1 3 2 4 5 5 2 1 5
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

5 2 3 1 5 5 2 3 1 5
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

5 2 3 1 5 5 2 3 1 5
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

poco riten.

mf a tempo

5 2 3 1 5 5 2 3 1 5
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

4 4 3 1 5 2 3 1 5
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

3 1 5 2 3 1 5
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

mf

5 4 1 2 3 5 1 2 3 5
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

5 4 1 2 3 5 1 2 3 5
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

p

5 3 5 3 5 3 5 3 5 3
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

5 2 1 5 4 2 1 5
5 3 5 3 5 3 5 3 5 3

2 4 5 4 1 2 5
5 2 5 3 5 3 5 3 5 3

Dvojhmaty.

Udeření dvou tónů zároveň dvěma prsty jedné ruky slove **dvojhmat**. Správné provedení dvojhmatu žádá 1.) aby oba prsty současně na kláves dopadly tak, aby oba tóny zároveň zazněly a 2.) aby oba tóny stejnou silou se ozvaly.

Právě při hraní dvojhmatů (zvláště terciové) poznáváme výhody, jež plynou z obloučkovité polohy prstův. Prvním úkolem žáka jest, aby při hraní dvojhmatů vyvodil výdatný, jadrný tón. Různá délka a síla prstů ztěžuje ovšem úlohu tu nemálo, i bude žákovi mnohá cvičení konati, aby vyhověl požadavkům v té příčině. Podmínkou správného provedení jest rovně vysoké zdvihnutí prstův a stejná síla v úhoze, nejvíce obtíží číni palec a malík, onen svou náchylností k silnejšímu, tento pak k slabšímu úhozu. Žákovi jest cvičiti se tak dlouho, až patrné tyto rozdíly v úhoze se vyrovnají.

Provedení dvojhmatů na bílých a černých klávesích vykazuje ještě více nesnadností a obtíží a žádá tudíž nemenší péče a bedlivého cvičení. Často má hráč uderiti tři i více tónů zároveň; o provedení trojhmatův a čtverohmatův platí totéž, co již bylo povídáno.

Budíž podotknuto, že podáváme zde cvičení pro počátek nejpřebějnější a že rozsáhlejší a těžší cvičení budou následovati v příhodný čas.

Cvičení 1. Každé cvičení budíž provedeno ve všech odstínech síly.

Pravice.

J. M.

Cv. 2. Levice.

Cv. 3.

Cv. 4.

44

Cv. 5. Pravice.
Legato.

1.) 2.) 3.)

Cv. 6. Levice.
Legato.

1.) 2.) 3.)

Cv. 7.

1.) 2.) 3.)

Cv. 8.

1.) 2.) 3.)

Cv. 9.

1.) 2.) 3.) 4.) 5.)

6.) 7.) 8.) 9.)

Cv. 10. Pravice.

1.) 2.) 3.) 4.) 5.) 6.)
 7.) 8.) 9.) 10.) 11.) 12.)

Cv. 11. Levice.

1.) 2.) 3.) 4.) 5.) 6.)
 7.) 8.) 9.) 10.) 11.) 12.)

Cv. 12. Pravice.

1.) 3 2 | 2.) 5 1 | 3.) 4 3 | 4.) 5 2 | 5.) 3 5 |

Cv. 13. Levice.

1.) 3 2 | 2.) 5 4 | 3.) 4 3 | 4.) 5 4 | 5.) 3 5 |

Cv. 14. Cvičení dvojhmatů na černých klávesích.

1.) 3 2 3 | 2.) 3 1 | 3.) 3 1 | 4.) 3 1 | 5.) 3 2 |

Cv. 15.

1.) 3 2 3 | 2.) 3 1 | 3.) 3 1 | 4.) 3 1 | 5.) 3 2 |

Cv. 16.

1.) 3 2 3 | 2.) 3 1 | 3.) 3 1 | 4.) 3 1 | 5.) 3 2 |

Cv. 17.

1.) 3 2 3 | 2.) 3 1 | 3.) 3 1 | 4.) 3 1 | 5.) 3 2 |

Cv. 18.

1.) 3 2 3 | 2.) 3 1 | 3.) 3 1 | 4.) 3 1 | 5.) 3 2 |

Cv. 19.

1.) 3 2 3 | 2.) 3 1 | 3.) 3 1 | 4.) 3 1 | 5.) 3 2 |

U. 208

Cv. 20. Pravice.

Cv. 21. Levice.

Česká národní: „Když jsem husy pásala.“

Upravil. J. M.

Vivace.

Cv. 22.

Vivace.

Česká národní: „Je-li pak to pravda?“

Upravil. J. M.

Moderato.

Cv. 23.

Moderato.

Cv. 24. Česká národní: „Adámku náš!“

Upravil. J. M.

Moderato.

Cv. 25. Moravská národní: „Ej, mamko, mamko!“

Allegro moderato.

Upravil J. M.

Cv. 26.

Andante.

Dle A. E. Müllera. (1767. - 1817.)

Cv. 27.

Allegretto.

Dle A. E. Müllera.

Cv. 28. Česká národní: „Hněvej ty se na mne.“

Upravil J. M.

Moderato.

Musical score for Cv. 28. The score consists of three staves of music for piano. The top staff is treble clef, the middle is bass clef, and the bottom is bass clef. The music is in common time. Fingerings are indicated above the notes. Dynamics include *p*, *mf*, and *f*. Measure numbers are present at the beginning of each measure.

Mouvement de Valse (čti: muvmán de vals) = pohyb valčíkový.*Dolce e legatissimo* (čti: dolče) = libězně a velmi vázaně.*Il basso ben tenuto* = bas v levé ruce má se přesně vydržovati.Cv. 29. *Mouvement de Valse*.

Bertini. (1798-1876.)

Musical score for Cv. 29. The score consists of three staves of music for piano. The top staff is treble clef, the middle is bass clef, and the bottom is bass clef. The music is in common time. Fingerings are indicated above the notes. Dynamics include *dolce e legatissimo*, *il basso ben tenuto*, *mf*, and *f*. Measure numbers are present at the beginning of each measure.

Sheet music for piano, 8 staves, page 49. The music consists of two systems. The first system starts with treble and bass staves in common time, transitioning to 3/4 time. The second system begins with a bass staff in 2/4 time. Various dynamics and performance instructions like 'rallentando' and 'sempre' are included. Fingerings (1-5) are marked above the notes.

*) V posledním takté hoření osnovy má pravice uderiti tón *d* ve velké oktavě; k účelu tomu sáhneme pravicí přes levici a udeříme příslušný tón kráteč a velmi slabě a zdvihneme obě ruce zároveň s klávesnice.

Cv. 30. Pochod vojáčkův.
Vesele a úsečně.

Rob. Schumann, Op. 68., čís. 2.

Jako v šestiosminovém tak i v šestičtvrtovém taktě počítáme šest dob, zde ovšem čtyřtových.
Předpravné cvičení.

Sestavil J. M.

1.) 2.) 3.) 4.)
1, 2, 3, 4, 5, 6!
1, 2, 3, 4, 5, 6!
1, 2, 3, 4, 5, 6!
1, 2, 3, 4, 5, 6!

5.) 6.)
1, 2, 3, 4, 5, 6!
Prv - ní, dru - há, tře - tí; étvr - ta, pá - tá, še - stá! 1, 2, 3, 4, 5, 6!

7.) 8.) 9.)
1, 2, 3, 4, 5, 6!
1, 2, 3, 4, 5, 6!
1, 2, 3, 4, 5, 6!

10.) 11.)
1, 2, 3, 4, 5, 6!
1, 2, 3, 4, 5, 6!
1, 2, 3, 4, 5, 6!

Cv. 31. Píseň svatého Vojtěcha z X. století.

Zdlouha.

Prsty volné a vázané.

Následující dvouhlasý příklad máme zahráti pravici.

Udeříme **1.** prstem *c* a **2.** prstem *e* zároveň. Aby *c* znělo až do konce taktu, nesmíme **1.** prst s klávesu zdvihnouti, nýbrž necháme ho po udeření na klávesu klidně ležeti; touž dobou udeříme na druhou čtvrt *f* **3.** prstem, na třetí čtvrt *g* **4.** a na čtvrtou čtvrt *a* **5.** prstem. První prst, jsa po celý takt **vázán** na kláves *c*, nesmí se s něho ani na okamžik zdvihnouti, aby tón bez přerušení dále zněl; ostatní prsty pohybují se **volně**. Jsou tedy prsty při hře bud **vázány** bud **volny**.

Případů takových a podobných jest veliké množství a správné jich provedení žádá dlouhého, pečlivého a pro začátečníka namáhavého cvičení předpravného.

Jsou případy, že jest jeden prst vázán a ostatní čtyři volny, nebo dva jsou vázány a tři volny; jindy opět jsou vázány tri nebo čtyři prsty, a pohybují se volně toliko dva nebo jeden.

Volné pak mohou se střídat jednotlivě nebo ve dvojhmatech a trojhmatech.

Připomínáme učitelům i žákům, že tato předpravná cvičení jsou velmi důležita; proto buděž důkladně, nikoliv ale toliko povrchně provedena; jimi nabývají prsty síly, samostatnosti a správné polohy.

Ku hraní předpravných cvičení budiž podotknuto, co následuje.

- 1.) Tóny notami celými naznačené nemají se ozvat; proto nejprve **tiše stlačíme** příslušné klávesy dolů a po té hrajeme tóny osminami nebo podobnými notami naznačené.
- 2.) Prstů neopírejme křečovitě o klávesy, nýbrž dbejme, aby na nich volně, ale klidně spočívaly.
- 3.) Kazdé cvičení hrajme pravicí i levicí zvlášt a po té oběma zároveň potud, až nabudeme lehkosti v provedení.
- 4.) Tempo buděž z počátku zdlouhavé, teprve později budiž rychlost (pokud možno) stupňována.
- 5.) Síla tónu nechť se střídá.

Predpravná cvičení.

Jeden prst vázaný, čtyři volné.

Sestavil J. M.

1.) 5. 2.) 3.) 4.) 5.)

6.) 5. 7.)

8.) 9.) 10.)

11.) 12.) 13.)

14.) 15.) 16.)

17.) 18.) 19.) 3 3

20.)

21.)

22.)

23.)

24.)

25.)

26.)

27.)

28.)

29.)

30.)

8

8

Pravice.

31.)

32.)

33.)

34.)

35.)

36.)

37.)

38.)

39.)

40.)

Levice.

41.)

42.)

43.)

44.)

45.)

46.)

47.)

48.)

Cv. 1. Selanka. Moderato.

Z. F.

Moderato.

5

2

5

2

4

2

4

5

ritenuto

a tempo

p

mf

5

2

5

f

cre - scen - do

2

4

5

riten.

1

a tempo

sempre poco a poco diminuendo e rallentando

fff

Poznámka k následujícímu cvičení.

Písmo:

Provedení:

Cv. 2. Allegretto.

Z. F.

pp grazioso

p

mf scen- do - - - m'f

ff

Sheet music for piano, 5 staves, measures 56-66. The music is in common time, treble and bass clefs. Fingerings are indicated above the notes. Dynamics include *pp*, *mf*, *f*, and *dimin.*

Cv. 3. Andantino.

Z. F.

Sheet music for piano, 2 staves, measures 1-10 of Cv. 3. The music is in common time, treble and bass clefs. Fingerings are indicated above the notes. Dynamics include *p*, *mf*, and *p*. The piece ends with "Fine."

Pokračování v předpravných cvičeních.

J. M.

1.)

2.)

3.)

4.)

5.)

6.)

7.)

8.)

9.)

10.)

11.)

12.)

13.)

14.)

Dva prsty vázané, tři volné.

1.) 2.) 3.)

4.) 5.) 6.)

Each pair consists of two staves: treble and bass. The first staff in each pair shows a continuous eighth-note pattern with fingerings 3-4, 3-2, and 3. The second staff shows a similar pattern with fingerings 3-4, 3-2, and 3. Measures are separated by vertical bar lines.

Tři prsty vázané, dva volné.

1.) 2.) 3.)

4.) 5.) 6.)

7.) 8.) 9.)

10.) 11.) 12.) 13.)

Each pair consists of two staves: treble and bass. The first staff in each pair shows a continuous eighth-note pattern with fingerings 5-2-3, 3, and 5. The second staff shows a similar pattern with fingerings 2-3, 3, and 5. Measures are separated by vertical bar lines. Exercises 10-13 include additional fingerings and measure numbers below the staves.

14.) 15.) 16.) 17.) 18.)

19.) 20.) 21.) 22.) 23.)

Čtyři prsty vázane, jeden volný.

1.) 2.) 3.) 4.)

5.) 6.) 7.) 8.) 9.)

Tri prsty vázané, dva volné ve dvojhmatu; dva prsty vázané a tři volné ve trojhmatu.

1.) 2.) 3.) 4.)

5.) 6.) 7.)

Následující cvičení budiž hráno zvolna a později vždy rychleji; tempo může se stupňovat od **Andante** až do **Allegro**. Celé cvičení nejprve *mf*, pak **p** a konečně **f**.

Cv. 4.

Z. F.

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff is in common time (indicated by 'C') and has a treble clef. The bottom staff is in common time and has a bass clef. Measure 5 starts with a dotted half note followed by an eighth-note rest. The right hand then plays a sixteenth-note pattern: (down-up-down-up) twice, then (up-down-up-down) twice. Measure 6 begins with a sixteenth-note rest followed by a sixteenth-note eighth-note pair. The right hand continues its sixteenth-note pattern. Measure 7 starts with a sixteenth-note rest followed by a sixteenth-note eighth-note pair. The right hand continues its sixteenth-note pattern. Measure 8 starts with a sixteenth-note rest followed by a sixteenth-note eighth-note pair. The right hand continues its sixteenth-note pattern.

The musical score consists of four staves. The top staff is treble clef, 2/4 time, with a key signature of one sharp. It contains six measures of eighth-note patterns. The bottom staff is bass clef, 1/4 time, with a key signature of one sharp. It contains six measures of eighth-note patterns. Measure numbers 1 through 6 are indicated above the top staff, and measure numbers 1 through 6 are indicated below the bottom staff.

A musical score for two staves. The top staff is treble clef with a 3/2 time signature, featuring sixteenth-note patterns. The bottom staff is bass clef with a 9/4 time signature, featuring eighth-note patterns. Measures 1-4 are shown.

A musical score for two voices. The top voice (Soprano) has a bass clef, a key signature of one flat, and a tempo of 120 BPM. The bottom voice (Bass) has a bass clef, a key signature of one flat, and a tempo of 120 BPM. The score consists of four measures. In the first measure, the soprano has eighth-note pairs and the bass has eighth-note pairs. In the second measure, the soprano has eighth-note pairs and the bass has eighth-note pairs. In the third measure, the soprano has eighth-note pairs and the bass has eighth-note pairs. In the fourth measure, the soprano has eighth-note pairs and the bass has eighth-note pairs.

A musical score for two staves. The top staff is in G major (B-flat), indicated by a treble clef and a B-flat key signature. The bottom staff is in C major, indicated by a bass clef and no key signature. Both staves begin with a measure of eighth notes. Measures 5 and 6 show eighth-note patterns with a slight variation in the second measure. Measures 7 and 8 continue the eighth-note patterns. Measure 7 includes a dynamic instruction 'p' (piano) and a tempo marking '♩ = 100'. Measure 8 includes a tempo marking '♩ = 110'.

A musical score for two staves. The top staff is treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a tempo of 10. The bottom staff is bass clef with a key signature of one sharp (F#). Measure 5 consists of eighth-note patterns. Measure 6 begins with a bass note followed by eighth-note patterns. Measure 7 continues the eighth-note patterns. Measure 8 concludes with a bass note followed by eighth-note patterns. Measure numbers 5, 6, 7, and 8 are written above the staves. Measure 5 has a dynamic of 10. Measures 6-8 have a dynamic of 3. Measure 8 includes a 'rit.' instruction.

Cv. 5.

Allegro.

Z. F.

The musical score consists of four staves. The top staff is treble clef, common time, with a tempo marking of 4θ. It contains six measures of eighth-note patterns. The bottom staff is bass clef, common time, with a tempo marking of 8θ. It contains six measures of eighth-note patterns. Measure 1: Treble staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Bass staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Measure 2: Treble staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Bass staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Measure 3: Treble staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Bass staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Measure 4: Treble staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Bass staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Measure 5: Treble staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Bass staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Measure 6: Treble staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats. Bass staff has eighth notes on the 1st, 3rd, 5th, and 7th beats.

A musical score for two voices. The top staff is soprano (S) and the bottom staff is bass (B). The score consists of four measures. Measure 1: Soprano has eighth-note pairs (G, B), (A, C), (B, D), (C, E); Bass has eighth-note pairs (D, F), (E, G), (F, A), (G, B). Measure 2: Soprano has eighth-note pairs (A, C), (B, D), (C, E), (D, F); Bass has eighth-note pairs (E, G), (F, A), (G, B), (A, C). Measure 3: Soprano has eighth-note pairs (B, D), (C, E), (D, F), (E, G); Bass has eighth-note pairs (F, A), (G, B), (A, C), (B, D). Measure 4: Soprano has eighth-note pairs (C, E), (D, F), (E, G), (F, A); Bass has eighth-note pairs (G, B), (A, C), (B, D), (C, E).

A page of musical notation for three voices (Soprano, Alto, Bass) on three staves. The notation includes various note heads (solid black, hollow white, and cross-hatched), rests, and dynamic markings like 'f' (fortissimo). Measure numbers 5, 6, and 7 are indicated above the staves. The bass staff uses a 4/4 time signature.

Musical score for two staves (treble and bass) in common time. The treble staff uses a soprano C-clef, and the bass staff uses an alto F-clef. Measure 1: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 2: Treble staff has eighth-note pairs (3), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 3: Treble staff has eighth-note pairs (3), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 4: Treble staff has eighth-note pairs (3), Bass staff has eighth-note pairs (1).

Musical score for two staves (treble and bass) in common time. The treble staff uses a soprano C-clef, and the bass staff uses an alto F-clef. Measure 5: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 6: Treble staff has eighth-note pairs (3), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 7: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 8: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1).

Musical score for two staves (treble and bass) in common time. The treble staff uses a soprano C-clef, and the bass staff uses an alto F-clef. Measure 9: Treble staff has eighth-note pairs (3), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 10: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 11: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 12: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1).

Musical score for two staves (treble and bass) in common time. The treble staff uses a soprano C-clef, and the bass staff uses an alto F-clef. Measure 13: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 14: Treble staff has eighth-note pairs (3), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 15: Treble staff has eighth-note pairs (3), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 16: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1).

Musical score for two staves (treble and bass) in common time. The treble staff uses a soprano C-clef, and the bass staff uses an alto F-clef. Measure 17: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 18: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 19: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1). Measure 20: Treble staff has eighth-note pairs (2), Bass staff has eighth-note pairs (1).

Musical score page 63, measures 1-5. The score consists of two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. Measures 1-4 are in common time (indicated by a 'C'). Measure 5 begins with a tempo change to 5/8 (indicated by a '5/8'). The first measure of 5/8 has a '3' above it, indicating a triplets grouping. The second measure of 5/8 has a '5' below it, indicating a 5th note in a 5-note group. The third measure of 5/8 has a '2' above it, indicating a double grouping. The fourth measure of 5/8 has a '5' below it, indicating a 5th note in a 5-note group. The fifth measure of 5/8 has a '3' above it, indicating a triplets grouping.

Musical score page 63, measures 6-10. The score continues with two staves. Measures 6-9 are in 5/8 time, indicated by a '5/8' above the staff. Measure 10 begins with a tempo change to 4/8 (indicated by a '4/8'). The first measure of 4/8 has a '3' above it, indicating a triplets grouping. The second measure of 4/8 has a '5' below it, indicating a 5th note in a 5-note group. The third measure of 4/8 has a '2' above it, indicating a double grouping. The fourth measure of 4/8 has a '5' below it, indicating a 5th note in a 5-note group.

Musical score page 63, measures 11-15. The score continues with two staves. Measures 11-14 are in 5/8 time, indicated by a '5/8' above the staff. Measure 15 begins with a tempo change to 4/8 (indicated by a '4/8'). The first measure of 4/8 has a '3' above it, indicating a triplets grouping. The second measure of 4/8 has a '5' below it, indicating a 5th note in a 5-note group. The third measure of 4/8 has a '2' above it, indicating a double grouping. The fourth measure of 4/8 has a '5' below it, indicating a 5th note in a 5-note group.

Musical score page 63, measures 16-20. The score continues with two staves. Measures 16-19 are in 5/8 time, indicated by a '5/8' above the staff. Measure 20 begins with a tempo change to 4/8 (indicated by a '4/8'). The first measure of 4/8 has a '3' above it, indicating a triplets grouping. The second measure of 4/8 has a '5' below it, indicating a 5th note in a 5-note group. The third measure of 4/8 has a '2' above it, indicating a double grouping. The fourth measure of 4/8 has a '5' below it, indicating a 5th note in a 5-note group.

Musical score page 63, measures 21-25. The score continues with two staves. Measures 21-24 are in 5/8 time, indicated by a '5/8' above the staff. Measure 25 begins with a tempo change to 4/8 (indicated by a '4/8'). The first measure of 4/8 has a '3' above it, indicating a triplets grouping. The second measure of 4/8 has a '5' below it, indicating a 5th note in a 5-note group. The third measure of 4/8 has a '2' above it, indicating a double grouping. The fourth measure of 4/8 has a '5' below it, indicating a 5th note in a 5-note group.

Podkládání a překládání prstů.

Zák má zahráti následující řadu tónů pravice:

Poznává, že mu pořadné upotřebení pěti prstů pravice ku zahrání řady té nikterak nestačí. Počne-li na pr. prvním prstem, připadne pátý na g, a zbývají mu ještě další tóny a h c. Udeří-li nyní a kterýmkoliv prstem a pokračuje-li, jest připojení takové zvláště při hře vázané velmi citelné.

Abychom podobné rady uhlazeně a bez přerušení zahráti mohli, jest nám upotřebiti prstokladu, jejž **podkládáním** a **překládáním prstů** jmenujeme.

Prsty buděz držány obloučkovitě, aby palec při podkládání pod prsty lehce vklouznul a o prsty nezavadil, a při překládání ostatním prstům nepřekážel.

Palec nemá býti při tom natažen, nýbrž konec jeho budiž zahnut směrem pod dlaň, aby o prsty nezavadil.

Pri cvičení má žák dbáti, aby překládání i podkládání dělo se nepozorovaně; ruka nemá ani trochu z pravé polohy se vyšinouti. Rámě se při tom nesmí ani v před ani v zad posinovati. Ruka a s ní předloktí pohybuje se toliko vodorovným směrem a to klidně beze všeho do výše zdvihání.

Pri hrani dlouhých řad tónů nemá žák ani v pravo ani v levo poposedávat; mírné naklonění trupu v pravo nebo v levo vyhoví úplně.

Upozorňujeme na vadu, jíž se každý žák na počátku cvičení tohoto dopouští: udeří totiž obyčejne palcem silněji, než ostatními prsty. Učitel upozorniž žáka na nesprávnost tu a přihlízej k tomu, aby všecky tóny stejně silně se ozývaly, ač nekáže-li potřeba jinak.

Palec podkládá se pod prst druhý, třetí, čtvrtý i pátý, a naopak překládají se vytícené prsty přes palec. Na černý kláves po bílém palec se nepodkládá.

Dlouhých prstů (druhého, třetího, čtvrtého) přes dlouhé nepřekládej, ani jich pod ně nepodkládej.

Novější skladby žádají též překládání dlouhých prstů přes malík a podkládání téhož pod prsty dlouhé.

Předprávná cvičení.

Cvičení pravice.

J. M.

Steppi device.

1.) 1 2 4 2 1 2 1 2 1 2 4 2 1 2 1 2 2.) 1 2 4 2 1 2 1 2 3.) 1 2 4 2 1 2 1 2
4.) 1 2 1 2 1 2 1 2 4.) 1 2 3 4 3 4 3 4 5.) 1 2 3 4 3 2 1 2 3 2 4 3 2 1 3 2
6.) 1 2 3 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 3 2 7.) 1 2 3 4 1 2 3 4 4 4 3 2 4 4 3 2 8.) 1 2 3 4 5 1 5 1
9.) 5 4 5 1 5 4 3 2 9.) 1 2 3 4 5 1 2 3 4 5 4 5 4 3 2 1 5 4 3 2 2 3

Cvičení právice.

The image shows a page of sheet music for a stringed instrument, likely mandolin or guitar. It consists of five staves of musical notation, each with a different fingering pattern above the notes. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one sharp, and a tempo marking of 120 BPM. The second staff starts with a bass clef and a key signature of one flat. The third staff starts with a treble clef and a key signature of one flat. The fourth staff starts with a bass clef and a key signature of one flat. The fifth staff starts with a treble clef and a key signature of one flat. Each staff contains a series of eighth and sixteenth note patterns with specific fingerings indicated above the notes.

Cvičení levice.

Cvičení právice.

Cvičení levice

The image shows a page of musical notation for bassoon, consisting of eight numbered exercises (1 through 8) arranged vertically. Each exercise is composed of two measures of music. The notation includes bass clef, common time, and various dynamic markings such as forte (f), piano (p), and sforzando (sf). Fingerings are indicated above the notes, showing specific fingerings for each measure. The exercises involve different patterns of eighth and sixteenth notes, some with grace notes.

Cvičení k nabytí zručnosti v podkládání a překládání prstů. Tempo budíz stupňováno a zmenšováno až v Allegro; též síla budíz strídána: jednou *p*, podruhé *mf* a t. d.

Cv. 1. Andante.

Z₁, F₁

A musical score for piano featuring two staves. The top staff uses a treble clef and consists of six measures. The first measure shows a melodic line with eighth-note patterns and a dynamic instruction 'p' (piano). Measures 2 through 5 show eighth-note chords with various fingerings (1, 1-3, 1-3-5) and dynamics (p, f, ff). Measure 6 begins with a bass note 'B' followed by a melodic line. The bottom staff uses a bass clef and consists of five measures. Measures 1-4 show sustained bass notes with dynamics (ff, f, ff, f) and fingerings (1, 1-2, 1-3, 1-3). Measure 5 begins with a bass note 'G' followed by a melodic line.

A musical score for piano, featuring a treble clef and a bass clef. The first measure starts with a forte dynamic (F) and consists of six eighth notes. The second measure starts with a forte dynamic (F) and consists of six eighth notes. The third measure starts with a forte dynamic (F) and consists of six eighth notes.

A musical score for piano featuring a treble clef and a bass clef. The top staff shows a series of eighth-note patterns with fingerings: 1 2 1 2 1 2 1 2 1 2, 1 3 2 3 1 3 2 3 1 3 2 3, 1 4 3 2 3 4 1 2 1 4 3 2, and 1 1 1. The bottom staff shows measure endings: 2/4, 3/4, 2/2, 3/2, 2/4, 3/4.

Cv. 2. Allegro.

5

Z. *p*

U.

C. *senza Ped. sempre*

G. *mf*

B.

3

f

1 2 1 2

1 2 1 2

1 3 2 1

1 2

8

2 3

1 2 3

1 2 3

1 2 3

1 2 3

8

1 2 3

3 2 1

3

1

1 3 2

5

1 2 3

2 3 4

2 3 4

2

1

p

p *cre* - - *scen* - - *do* *f*

ben tenuto

1 2 1 2 1 2

8

16

24

32

40

48

56

64

72

80

88

96

104

ben marcato e legato

Sheet music for piano, page 21, measures 8-15. The music is in common time and consists of two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. Measure 8 starts with a dynamic *f*. The right hand plays a series of sixteenth-note patterns with fingerings (1, 2, 3, 4, 2, 1) and the left hand provides harmonic support. Measure 9 begins with a dynamic *f*, featuring eighth-note chords in the right hand and sustained notes in the left hand. Measure 10 is marked *ben marcato* and shows eighth-note chords. Measure 11 continues with eighth-note chords, with the right hand playing a descending scale-like pattern. Measure 12 features eighth-note chords with dynamics *ff*, *sfz*, *sfz*, and *sfz*. Measure 13 begins with a dynamic *p* and contains sixteenth-note patterns in the right hand. Measure 14 starts with a dynamic *sfz* and includes eighth-note chords. Measure 15 concludes with a dynamic *p* and eighth-note chords.

The image shows a page of sheet music for piano, consisting of six staves. The top staff uses a treble clef, the second and third staves use a bass clef, and the bottom three staves use a treble clef. The music is divided into measures by vertical bar lines. Various dynamics are indicated throughout the piece, including *mf*, *cre*, *scen*, *do*, and *f*. The notation includes a variety of note heads, some with stems and some without, and several grace notes. Fingerings are marked above certain notes in the first, third, and fifth staves. Measure numbers 4, 5, 3, 1, and 2 are visible above the first, third, and fifth staves respectively.

Cv. 3.

Allegro.

Z. F.

9
 $\frac{8}{8} \text{ z.}$
p

cre - scen - do

f

ff

p

cre - scen - do

do

Takt třípůlový.

V taktě třípůlovém počítáme tři doby půlové; kterým taktům podobá se ve příčině te?

Žák hraje a počítá.

J. M.

J. M.

1.) 2.) 3.)

4.) 5.)

Prv - ní, dru - há, tře - tí! 1 —, 2 —, 3 —!

6.) 7.) 8.)

Prv-ní, dru-há, tře-tí! 1 —, 2 —, 3 —! 1 —, 2 —, 3 —! 1 —, 2 —, 3 —!

9.) 10.)

1 —, 2 —, 3 —! 1 —, 2 —, 3 —! 1 —, 2 —, 3 —! 1 —, 2 —, 3 —! 1 —, 2 —, 3 —!

11.) 12.)

Prv - ní -, dru - há -, tře - tí - ! 4, 2, 3!
Ta prv-ní, ta dru-há, ta tře-tí!

13.)

4, 2, 3!
Ta první, ta druhá, ta třetí!

Cv. 4. Rhytmická cvičení.

Adagio.

J. M.

1.)

2.)

3.)

4.)

5.)

6.)

7.)

8.)

9.)

10.)

11.)

12.)

U. 208

Cv. 5.

Largo.

• 100 •

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff is in treble clef and 3/2 time, with dynamics *p* and *mf*. The bottom staff is in bass clef and 3/2 time. The score consists of five measures. Measure 1: Treble staff has notes at 1, 2, 3; Bass staff has notes at 3, 5, 2. Measure 2: Treble staff has notes at 1, 2, 3; Bass staff has notes at 1, 2, 3, 5. Measure 3: Treble staff has notes at 1, 2; Bass staff has notes at 1, 1. Measure 4: Treble staff has notes at 2, 3; Bass staff has notes at 2, 5. Measure 5: Treble staff has notes at 1, 2; Bass staff has notes at 1, 2.

A musical score for two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Both staves have a common time signature. Fingerings are indicated above the notes: the first measure has a 1 over a note, a 3 over a group of three notes, and a 4-3-2 over a group of four notes; the second measure has a 5 over a note; the third measure has a 2-4 over a group of two notes and a 1 over a note; the fourth measure has a 3 over a group of three notes and a 1-4 over a group of four notes. Dynamics include a dynamic 'f' (fortissimo) in both the middle and right measures. Measures 1 and 2 end with a bar line.

A musical score for piano featuring two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The music consists of eight measures. Fingerings are indicated above the notes: measure 1 (treble) has 1, 5, 3, 5; measure 2 (treble) has 3, 4; measure 3 (treble) has 1, 3, 1; measure 4 (treble) has 2, 1, 2, 4; measure 5 (treble) has 2, 4; measure 6 (treble) has 5; measure 7 (treble) has 1. Fingerings below the notes in the bass staff include: measure 1 has 2, 3, 5; measure 2 has 2, 4, 2; measure 3 has 2, 4, 2; measure 4 has 1, 2, 3, 4; measure 5 has 1, 2; measure 6 has 3, 2, 3, 4; measure 7 has 1, 2; measure 8 has 1, 2. Dynamics include eighth-note grace marks and sixteenth-note grace marks.

A musical score for piano featuring two staves. The top staff uses a treble clef and a bass clef, with dynamics *p* and *mf*. The bottom staff uses a bass clef, with dynamic *p*. Fingerings are shown above the notes: 2, 3, 4, 5; 3, 2, 1; 5, 4, 3; 2, 1, 3, 4; 1, 2, 3, 4, 5.

3

4 5 2 1 3

4 5 2 1 3 >

2 1

5 3

2 1 2 3 1 2 3 4 2 1 1 2 3

pp

Cv. 6. Česká národní: „Aby nás pán Bůh miloval“
Adagio.

Upravil J. M.

The musical score consists of four staves of music for a string quartet. The top two staves are in treble clef, and the bottom two are in bass clef. The music is in common time. Fingerings (1 through 5) are indicated above the notes. Dynamic markings include *p*, *mf*, and *f*. The score is divided into measures by vertical bar lines.

Cv. 7. Zpěv poutníků.

Lento e religioso.

tenuto

Z. F.

The musical score consists of two staves of music for a string quartet. The top staff is in treble clef, and the bottom staff is in bass clef. The music is in common time. Fingerings (1 through 5) are indicated above the notes. Dynamic markings include *pp* and *p*. The score is divided into measures by vertical bar lines.

3 4 5 4 5
1 2
ff
mf
pp
perdendosi
ppp

Cv. 8. Sarabanda z XI. suity (d - moll.)
Moderato e poco maestoso.

J. B. Händel. (1685 - 1759.)

f ben tenuto

Variace.

Takt dvanáctiosminový, $12\frac{1}{8}$.

V taktě dvanáctiosminovém počítáme dvanáct dob osminových. Které doby mají prízvuk a jaký? Žák nechť si později zvyká počítati toliko čtyři doby, jak jest v nasledujicím cvičení na spodní řadce naznačeno.

J. M.

1.) 2.) 3.) 4.) 5.) 6.) 7.) 8.) 9.) 10.) 11.) 12.) 13.) 14.) 15.) 16.)

J. M.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12!

U. 208

Cv. 9. Rhytmická cvičení.

51

J. M.

1.) 4 2.) 4 3 5 3.) 1 1 4 1 3 2 4.) 1 4
p 3 5 4 2 pp 3 vif 3 f 3 1
5.) 4 5 1 3 5 6.) 4 2 1 4 2 1 2 4 2 5 1 5 7.) 1 2 4 4 5
f 3 1 p 3 4 2 p 3
8.) 5 4 1 2 9.) 1 4 5 1 2
pp 3 f 3 4 2 3 1 2 4 2 3 2 3 2 1 4
10.) 5 4 2 3 1 5 11.) 1 4 1 3 2 4 2 1
p 3 1 2 3 1 5 3 2 p 3 mf
2 3 1 2 4 2 3 2 3 2 1 4
12.) 1 2 3 4 1 3 5 12.) 1 2 3 4 1 2 4 2 1
p 3 1 2 3 1 5 3 2 f 1 2 4 2 1 4 1 2 4 2 1 4
5 2 1

Cv. 10.

Andante.

J. M.

Změna I.
Più mosso.

Změna II.
Sostenuto.

U. 208

Musical score for three staves. The top staff is treble clef, the middle staff bass clef, and the bottom staff bass clef. The score consists of six measures. Hand positions are indicated by numbers below the fingers: 3, 5, 2, 1, 2, 1. Dynamics include a forte dynamic (f) in the third measure and a piano dynamic (p) in the fourth measure. Measure 6 begins with a dynamic (p) and ends with a forte dynamic (f).

Změna III.

Adagio molto.

Musical score for three staves. The top staff is treble clef, the middle staff bass clef, and the bottom staff bass clef. The score consists of six measures. Hand positions are indicated by numbers above the fingers: 1, 2, 3, 4, 3, 2; 1, 5, 4; 1, 2; 3, 4, 2, 1. Dynamics include a piano dynamic (p) in the first measure, a forte dynamic (f) in the second measure, and a piano dynamic (pp) in the third measure. Measures 4 through 6 begin with a piano dynamic (p).

Změna IV.
Allegretto.

pp

pp

pp a tempo

f

mf rit.

Cv. 11. Benátská „Gondoliera.“
Andante.

Z. F.

p e press.

simile

f

Z. F.

Musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. The music consists of six measures. Measure 1: Rhythmic patterns with fingerings 2 1 2 and 1 2 1 4. Measure 2: Rhythmic patterns with fingerings 2 4 2 5 and 1 2 3 5. Measure 3: Rhythmic patterns with fingerings 1 3 5 4 2 1 and 3 5. Measure 4: Rhythmic patterns with fingerings 1 3 5 4 2 1 and 3 5. Measure 5: Rhythmic patterns with fingerings 3 2 1 and 4. Measure 6: Rhythmic patterns with fingerings 3 2 1 and 4.

Musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. The music consists of four measures. Measure 1: Rhythmic patterns with fingerings 2 4 and 1 2 3 4. Measure 2: Rhythmic patterns with fingerings 2 4 and 1 2 3 4. Measure 3: Rhythmic patterns with fingerings 3 2 1 5. Measure 4: Rhythmic patterns with fingerings 3 2 1 5.

Musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. The music consists of five measures. Measure 1: Rhythmic patterns with fingerings 3 and 1 2 4. Measure 2: Rhythmic patterns with fingerings 3 and 1 2 4. Measure 3: Rhythmic patterns with fingerings 3 and 1 2 4. Measure 4: Rhythmic patterns with fingerings 2 3 4 and 1 2 3 4. Measure 5: Rhythmic patterns with fingerings 2 3 4 and 1 2 3 4.

Musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. The music consists of five measures. Measure 1: Rhythmic patterns with fingerings 4 and 1 2 5. Measure 2: Rhythmic patterns with fingerings 5 and 1 2 4. Measure 3: Rhythmic patterns with fingerings 4 and 1 2 5. Measure 4: Rhythmic patterns with fingerings 4 and 1 2 5. Measure 5: Rhythmic patterns with fingerings 4 and 1 2 5.

Musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. The music consists of five measures. Measure 1: Rhythmic patterns with fingerings 1 2 4 and 1 2 5. Measure 2: Rhythmic patterns with fingerings 2 3 5 and 2 3 4. Measure 3: Rhythmic patterns with fingerings 2 3 5 and 2 3 4. Measure 4: Rhythmic patterns with fingerings 4 3 2 1 and 2. Measure 5: Rhythmic patterns with fingerings 4 3 2 1 and 2.

Musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. The music consists of five measures. Measure 1: Rhythmic patterns with fingerings 5 and >. Measure 2: Rhythmic patterns with fingerings 5 and >. Measure 3: Rhythmic patterns with fingerings 5 and >. Measure 4: Rhythmic patterns with fingerings 5 and >. Measure 5: Rhythmic patterns with fingerings 5 and >.

Cv. 12. Sonatina.

Allegretto.

M. Clementi, Op. 36 čís. 1 (1752 - 1832)

57

2 3 2 1 5 1 2 5

4 3 4 2 4 3 2 1 2 3 5 3 5 4 2 3 1 1 1

5 1 1 5 1 2 4 5 4 5 1 4

cresc. 4 *f* 3

Andante.

4 4 5 1 4

5 4 2 1 5 3 4 2 1 4 2 1 1 2 3 5 4 1 2 4 5

5 3 2 1 2 4 1 1 2 4 5 4 1 2 4 5

cresc. 2 1 2 *fz* 5 3 2 1 3 1

5 1 1 5 1 4 3 2 1 3 3

4 2 1 2 1 2 1 4 2 1 2 1 4

U. 208

This image shows page 55 of a musical score. The top staff is for the right hand and the bottom staff is for the left hand. The right hand staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp, and a common time signature. It contains six measures of music with various note values and fingerings (e.g., 2, 4, 1; 3, 5; 1, 3, 2, 4, 1; 4, 5, 3, 2, 1; 3, 1). Measures 4 and 5 include dynamic markings *fz* and *p*. The left hand staff begins with a bass clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It contains four measures of music with note heads and stems. Measure 4 includes a dynamic marking *p*.

Vivace.

A musical score for piano, page 10, system 1. The top staff uses a treble clef and a common time signature. The dynamic is marked as 'p' (piano). The bottom staff uses a bass clef and a common time signature. The dynamic is also marked as 'p'. The page number '10' is located at the bottom left of the page.

3

f

2 4 1

3 1

3

p

3 2 1

The image shows the first ending of a musical score for two voices. The top staff is in soprano C major and the bottom staff is in bass F major. The vocal parts are written in black ink on five-line staves. The piano accompaniment consists of black dots representing single notes and thick black bars representing chords. Measure numbers 5 through 12 are indicated above the staves. Fingerings are shown above certain notes: '1 2 5' over a chord in measure 6, '3' over a note in measure 7, '5 3 5' over a chord in measure 8, '2' over a note in measure 9, and '3' over a note in measure 10. Measure 11 begins with a bass note followed by a bass clef, indicating a change in key or instrumentation.

Treble staff: measure 6: eighth-note pairs (1 4), measure 7: sixteenth-note pairs (3 1 1). Bass staff: eighth-note pairs throughout. Measure 10 dynamic *p*.

Treble staff: measure 11: eighth-note pairs, measure 12: eighth-note pairs (3), measure 13: eighth-note pairs (4 1), measure 14: sixteenth-note pairs (3 1), measure 15: eighth-note pairs (3 5). Bass staff: eighth-note pairs throughout.

Treble staff: eighth-note pairs throughout. Bass staff: eighth-note pairs, measure 16 dynamic *p*. Measure 20 ends with a fermata.

Treble staff: measure 21: eighth-note pairs (1 3), measure 22: sixteenth-note pairs (2 1 2). Bass staff: eighth-note pairs, measure 23 dynamic *p*, measure 24: sixteenth-note pairs (4), measure 25: sixteenth-note pairs (5).

Treble staff: eighth-note pairs (1 4), measure 27: sixteenth-note pairs (1 3 4), measure 28: sixteenth-note pairs (2 1). Bass staff: eighth-note pairs throughout. Measure 29 dynamic *ff*.

Valčík.

Poco vivace.

m. d.

p *m. d.*

m. s.

poco sostenuto *Z. F.*

mf *espress.*

m. s.

riten.

ten.

p a tempo

poco rit.

p *mf a tempo*

p dolce

mf

poco rit.

pp *espress.*

a tempo

poco accel.

rit.

a tempo

poco accel.

a tempo

pp

rit.

espress.

U. 208

a tempo

molto riten.

a tempo

poco accelerando

Più vivace.

*a tempo sostenuto
espress.*

ritenuto

a tempo

p

ff

ten.

poco ritenuto

ff

a tempo

ff

f

cre - scen - do

ff

ff

ff

ff

Sonatina.

Cv. 14.

Z. F.

Allegro assai moderato e patetico.

The musical score is composed of six staves of two-hand piano music. The top two staves are in treble clef, and the bottom four are in bass clef. Fingerings are marked above the notes, and dynamics such as *p*, *pp*, *f*, and *sffz* are included. The music features various rhythmic patterns, slurs, and grace notes. The notation is typical of early piano literature, with clear indications for both hands.

Piano sheet music page 95, featuring six staves of musical notation. The music is primarily in treble clef, with bass clef appearing in the fourth staff. Fingerings (1, 2, 3, 4, 5) are indicated above the notes. Dynamics include *p*, *pp*, *mf*, and *p*. Measure numbers 1 through 5 are present at the beginning of each staff.

Measure 1: Treble staff: $\text{G} \text{ A} \text{ B}$; Bass staff: $\text{D} \text{ E} \text{ F}$. Fingerings: 2 5 2, 1 2 5 2, 2 1 4 3 2 1, 1 2 5 4 3 1, 1 2 3 4 2 1. Dynamic: *p*.

Measure 2: Treble staff: $\text{A} \text{ B} \text{ C}$; Bass staff: $\text{E} \text{ F} \text{ G}$. Fingerings: 2 5 2 1, 5 3 4, 2. Dynamic: *p*.

Measure 3: Treble staff: $\text{B} \text{ C} \text{ D}$; Bass staff: $\text{F} \text{ G} \text{ A}$. Fingerings: 2 1 5, 2 1 5, 2 5 4, 1 2 1 2, 1 2 1, 1 2 1, 1 2 1, 5 2 1. Dynamic: *pp*.

Measure 4: Treble staff: $\text{C} \text{ D} \text{ E}$; Bass staff: $\text{G} \text{ A} \text{ B}$. Fingerings: 1 2 1 2, 1 2 1, 1 2 1, 1 2 1, 1 2 1, 1 2 1, 5 2 1. Dynamic: *mf*.

Measure 5: Treble staff: $\text{D} \text{ E} \text{ F}$; Bass staff: $\text{A} \text{ B} \text{ C}$. Fingerings: 1 2 5, 2 1 3 2 1, 1 2 5 4 3 1, 1 2 5 4 3 2 1. Dynamic: *mf*.

Measure 6: Treble staff: $\text{E} \text{ F} \text{ G}$; Bass staff: $\text{B} \text{ C} \text{ D}$. Fingerings: 2 1 5, 2 1 5, 2 5 4, 1 2 1 2, 1 2 1, 1 2 1, 1 2 1, 5 2 1. Dynamic: *p*.

Measure 7: Treble staff: $\text{F} \text{ G} \text{ A}$; Bass staff: $\text{C} \text{ D} \text{ E}$. Fingerings: 1 4, 1 4, 2 5 1 3 2, 1 2 1 2, 3 4 5, 1 2 5 4 3 2 1. Dynamic: *p*.

Measure 8: Treble staff: $\text{G} \text{ A} \text{ B}$; Bass staff: $\text{D} \text{ E} \text{ F}$. Fingerings: 1 4 3 1, 1 2 5, 4 1 3, 1 2 5. Dynamic: *p*.

96

3 5 2 1 2 5 3 1 3 5 2 1 4. 1 3 2 1 2 3 4 2. 4 2 3 4 2 1

pp pp

2 1 3 2 1 2 5 4 3 1 1 5 3 1 2 1 1 2 1 1 2 1 1 2 1

f f

3 5 4 1 3 5 3 1 1 4 1 5 1 4 3

cresc. ff

ritenuto sin al Fine.

sfx sfx

Adagio.

97

m. d. 5

m. s. 2 pp espressivo

2 5 2 1

p

mf

rit.

a tempo

3 5 2

1 3 4

3

2 5 2 1

4

sempre ben tenuto

5

4

5

2

5

attacca

Furiant.

Presto.

Presto.

The sheet music consists of six staves of musical notation for piano. The first two staves are in common time (indicated by a 'C') and the remaining four staves are in 3/4 time (indicated by a '3'). The first staff uses a treble clef and the second staff uses a bass clef. The dynamics include *f*, *r fz*, *p*, *mf*, and *ff*. Fingerings are indicated by numbers above or below the notes. Performance instructions like 'leggiero' and 'Presto.' are also present. The music includes various note values such as eighth and sixteenth notes, and rests.

Musical score for piano showing measures 2-5. The score consists of two staves. The top staff uses a treble clef and has dynamic markings *p*, *pp*, and *ff*. The bottom staff uses a bass clef. Measure 2 starts with a forte dynamic (*ff*). Measure 3 begins with a dynamic *fz*. Measure 4 begins with a dynamic *sfz*. Measure 5 begins with a dynamic *p*.

Musical score for piano, page 10, measures 2-5. The score consists of two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Measure 2 starts with a forte dynamic (f) and a 2/4 time signature. Measure 3 begins with a piano dynamic (p). Measure 4 contains a single note followed by a measure repeat sign. Measure 5 features a melodic line with eighth-note patterns and a harmonic section consisting of eighth-note chords.

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Measure 2 starts with a dynamic *mf*. Measures 3-4 show a sequence of chords with grace notes. Measure 5 begins with a dynamic *p*. Measures 6-7 continue the harmonic progression. Measure 8 concludes with a dynamic *f*.

Sheet music for the right hand of 'La Cucaracha' showing measures 1-10. The treble and bass staves are shown with various fingerings and dynamic markings like 'lunga fermata f'.

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. Measure 5 starts with a dynamic *ff*. Measures 6 and 7 show eighth-note patterns with grace notes. Measure 8 begins with a dynamic *f*. Measures 9 through 12 feature sustained notes with grace notes and slurs.

Sheet music for piano, featuring six staves of musical notation. The music is divided into sections by measure numbers (e.g., 3, 4, 5) and includes dynamic markings like *p*, *leggiero*, *mf*, *ff*, *pp*, *f*, *sfz*, and *precipitato*. Fingerings are indicated above the notes, such as 1, 2, 3, 4, 5, and 1234. The music concludes with the text "Konec dílu druhého."

p leggiero

mf

ff

p

pp

f

ff

precipitato

sfz

sfz

Konec dílu druhého.